

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tuottajavastuu haltuun

- Näin hoidat lakisääteisen velvollisuuden

Milla Kolehmainen

11.10.2024

Tässä esityksessä

- Mitä tuottajavastuu tarkoittaa ja miksi sitä tarvitaan?
- Ketkä ovat tuottajia ja mitä ovat tuottajayhteisöt?
- Millainen vastuu myyjällä on?
- Miten tuottajavastuuta valvotaan?
- Lainsäädäntö uudistuu - mitä seuraavaksi?

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Mitä tuottajavastuu tarkoittaa ja mihin sitä tarvitaan?

Yrityksellä on vastuu tuotteen koko elinkaaresta

- Toiminta ympäristön hyväksi ja kiertotalouden edistämiseksi on jokaisen yrityksen velvollisuus
- Jätehuollon **tuottajavastuu koskee noin 50 000 suomalaista yritystä** sekä lukematonta määrää ulkomaisia etämyyjiä
- Suurin osa yrityksistä hoitaa tuottajavastuun lain edellyttämällä tavalla – on reilua, että kaikki tuottajavastuussa olevat yritykset osallistuvat jätehuollon kustannusten jakamiseen tasapuolisesti

Tuottajavastuu edistää kiertotaloutta

TUOTTAJAVASTUU

Valmistajalla, maahantuojalla, etämyyjällä tai pakkaajalla on velvollisuus järjestää tuotteidensa kierrätys ja jätehuolto.

Tuottajalle helpoin tapa hoitaa tuottajavastuu on liittyä tuottajayhteisöön.

Tuottajayhteisö hoitaa yrityksen puolesta sen velvoitteet.

Tuottajavastuun ansiosta raaka-aineet saadaan kiertoon ja kierrättäminen on maksutonta kuluttajalle.

Laitetaan yhdessä materiaalit kiertoon!

tuottajavastuu.fi

Tuottajavastuu koskee valmistajaa, pakkaajaa, maahantuoja ja etämyyjää

- Ajoneuvojen, akkujen ja paristojen, paperin ja paperituotteiden, renkaiden, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sekä muovia sisältävien kalastusvälineiden **valmistajien, maahantuojien ja etämyyjien** on järjestettävä **käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto** kustannuksellaan
- Pakkausten osalta tuottajavastuu koskee **pakkaajia, pakattujen tuotteiden maahantuojia sekä palvelu- ja viljelijäpakkausten valmistajia ja maahantuojia**
- Eräiden kertakäyttömuovituotteiden (SUP) tuottajia koskee siivouskustannusvastuu

Tuottajavastuun tavoitteet

Estäisi jätteen syntymistä ja edistää jätteiden hyödyntämistä

Laaja ja tiheä keräysverkko

Tuotteen viimeinen haltija saa tietoa keräyspaikoista ja jätehuollosta

Kaikki hoitavat tuottajavastuun: Tasapuoliset mahdollisuudet markkinoilla

Ympäristön-
suojaus

Jätehuolto

Markkinat
ja talous

Tuottajavastuu perustuu jätelakiin

- Lakisääteinen velvoite ([Jätelaki \(646/2011\)](#))
- Tuottajalla velvollisuus, mutta myös ensisijainen oikeus järjestää tuotteidensa jätehuolto
- Tuottajavastuu kattaa keräyksen, kuljetuksen ja jätteenkäsittelyn/kierrätyksen
- Rinnakkaisia keräys- ja vastaanottojärjestelmiä saa perustaa vain yhteistoiminnassa tuottajan kanssa
- Kunta täydentää keräys- ja vastaanottojärjestelmää siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Kerätyt tuotteet toimitetaan kuitenkin tuottajan järjestelmään.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Ketkä ovat tuottajia ja
mitä ovat
tuottajayhteisöt?**

Kuka on tuottaja?

- Tuottaja voi olla valmistaja, maahantuoja, pakkaaja tai etämyyjä
- Siivouskustannusvastuu koskee SUP-tuotteiden tuottajia
 - loppukäyttäjälle tyhjänä myytävät juomamukit sekä näiden korkit ja kannet;
 - henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitetut kosteuspyyhkeet;
 - kuluttajakäyttöön tarkoitetut ilmapallot sekä
 - suodattimelliset tupakkatuotteet ja tupakansuodattimet
 - lisäksi siivouskustannusvastuu koskee tiettyjä kertakäyttöisiä muovia sisältäviä pakkauksia.

Etäkauppa - etämyyjä

- Etäkaupassa myyjä on tuottajavastuuvollinen
- Etäkaupan tunnusmerkit
 - Sopimus tehdään kokonaisuudessaan etäviestimiä käyttäen, esim. verkkokaupat
 - Myyjä muualla kuin Suomessa
 - Ostaja Suomessa
 - Ostajan omaan käyttöön
- Tietyillä aloilla (SER, SUP, akut 8/2025 lähtien) EU-etämyyjän on nimettävä Suomeen sijoittautunut valtuutettu edustaja, joka vastaa tuottajan velvoitteiden täyttymisestä Suomessa
- Valtuutettu edustaja liittyy tuottajayhteisöön etämyyjän puolesta
- EU:n ulkopuoliselle etämyyjälle valtuutetun edustajan käyttäminen on vapaaehtoista
- Suomesta EU-alueelle myyvän, tulee hoitaa tuottajavastuu jokaisessa maassa erikseen maan lainsäädännön mukaisesti

Tuottajan velvollisuudet

- Tuottajalla on velvollisuus huolehtia markkinoille saattamiensa tuotteiden jätehuollosta sekä sen kustannuksista
- Tuottaja
 - liittyy tuottajayhteisöön (tai voi perustaa sellaisen yhdessä muiden tuottajien kanssa). Tuottajayhteisö hoitaa tuottajan velvoitteet tuottajan puolesta koko maassa (pl. Ahvenanmaa).
 - raportoi mm. markkinoille saattamiensa tuotteiden määrän (tonnia) vuosittain tuottajayhteisölle
 - suorittaa tuottajayhteisölle maksun markkinoille saattamiensa tuotteiden määrän perusteella
- Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen: Tuottajarekisterin tietopalvelu [Jätehuoltokompassi - Etusivu \(jatehuoltokompassi.fi\)](https://jatehuoltokompassi.fi)

Tuottajavastuu on helppo hoitaa

- Kun yritys liittyy oman alansa tuottajayhteisön jäseneksi, tuottajayhteisö hoitaa yrityksen puolesta keräyksen, kierrätyksen sekä raportoinnin viranomaiselle.
- Jos yritys on tuottajavastuussa usean eri alan tuotteesta (esim. sähkölaitteet, akut ja renkaat), tuottajavastuu on hoidettava erikseen jokaiselta alalta.
- Tuottajayhteisöt ovat tuottajien itse perustamia ja voittoa tavoittelemattomia.
- Eri alojen tuottajayhteisöt löytyvät Pirkanmaan ELY-keskuksen nettisivuilta

[Näin hoidat tuottajavastuun - Tuottajavastuu - ELY-keskus](#)

Tuottajayhteisö

- Huolehtii jäsentensä puolesta kuluttajaviestinnän, tuotteiden keräyksen, kuljetuksen, jätehuollon ja kierrätyksen sekä raportoinnin viranomaiselle
- Varmistaa kierrätystavoitteiden saavuttamisen
- Ylläpitää julkista jäsenluetteloa verkossa
- Huolehtii samalla alalla toimivan uuden tuottajan vastuut tämän pyynnöstä
- Tiedottaa suunnitelmallisesti kuluttajille
- Toimittaa seurantatiedot vuosittain Pirkanmaan ELY-keskukselle
- On vakavarainen - taloudellisilla voimavaroilla voi vastata velvoitteista vähintään 6 kk ajan
- Tekee omavalvontaa

Esimerkki 1

- Yritys myy valmistamaansa ruokaa liikkeessä ja pakkaa ruuan asiakkaalle mukaan myynnin yhteydessä.
- Kyseessä on palvelupakkaus, josta tuottajavastuussa on pakkauksen valmistaja, ei yritys itse.
- Poikkeus: jos ravintola maahantuo itse nämä pakkaukset, on se tuottajavastuussa niistä.

Esimerkki 2

- Yritys maahantuo pakattua kosmetiikkaa ja myy tuotteita verkkokaupassaan sekä liikkeessään asiakkailleen.
- Yritys on tuottajavastuussa pakatun kosmetiikan pakkauksista sekä verkkokauppalähetyskäyttöön käytetyistä pakkauksista, mutta ei liikkeessä käytetyistä palvelupakkauksista (esim. kassalla annettavat kantokassit).

Esimerkki 3

- Yritys maahantuo IT-laitteita, kuten kannettavia tietokoneita, ja myy niitä verkkokaupassaan sekä liikkeessään asiakkailleen.
- Yritys on tuottajavastuussa sähkö- ja elektroniikkalaitteista, laitteiden sisältämistä akuista ja paristoista, sekä maahantuomiensa tuotteiden pakkauksista ja verkkokauppalähetysiin käytetyistä pakkauksista, mutta ei liikkeessä käytetyistä palvelupakkauksista (esim. kassalla annettavat kantokassit).

Esimerkki 4

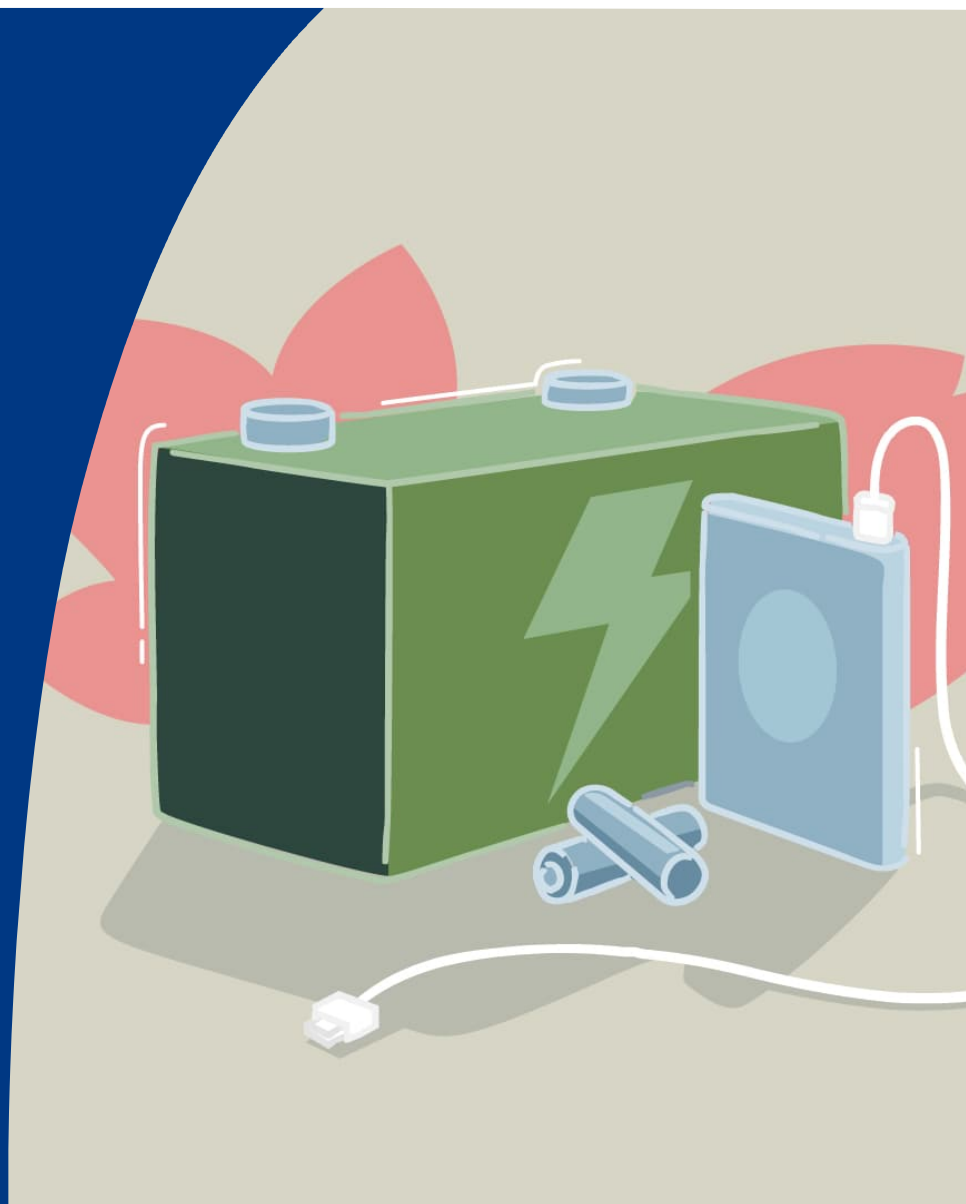
- Yritys maahantuo ajoneuvoja ja myy niitä liikkeessään asiakkailleen.
- Yritys on tuottajavastuussa ajoneuvoista, sekä niiden sisältämistä renkaista sekä akuista ja paristoista.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Millainen vastuu myyjällä on?

Myyjän on otettava vastaan kierrätettäviä tuotteita

- Myyjän (jakelijan) on otettava maksutta vastaan käytöstä poistettuja akkuja, paristoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä renkaita. (Jätelaki 56 § alakohtaisia tarkennuksia.)
- Lisäksi myyjän on tiedotettava vastaanottamisesta.
- Myyjät vastaavat vastaanottamisen kustannuksista.
- Tuottajat vastaavat myöhemmin syntyvistä kustannuksista, esimerkiksi kuljetus- ja käsittelykustannuksista.
- [Tietoa jälleenmyyjälle - Tuottajavastuu - ELY-keskus](#)

Myyjä, toimi näin:

OTA VASTAAN

- kannettavat akut ja paristot (8/2025 -> kaikki akkuluokat) sekä kotitalouksien pienet sähkö- ja elektroniikkalaitteet (myyntipinta-alaltaan yli 1000 m² päivittäistavarakaupat sekä muut kaupat, joiden myyntipinta-ala on yli 200 m²)
maksutta ilman uuden tuotteen ostovelvoitetta
- kotitalouksien suuret sähkö- ja elektroniikkalaitteet ja ajoneuvojen renkaat
maksutta kun tilalle ostetaan uudet vastaavat tuotteet

TIEDOTA ASIAKKAILLE

- käytöstä poistetut tuotteet voi palauttaa myymälään maksutta

LUOVUTA TUOTTEET

- **vain** tuottajan jätehuoltoon ja **vain** tuottajan lukuun toimivalle kuljettajalle
- tuottajat vastaavat kustannuksista myymälästä eteenpäin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Miten tuottajavastuuta valvotaan?

Keskitetty valvonta, ohjaus ja neuvonta

- Pirkanmaan ELY-keskus valvoo tuottajavastuuta valtakunnallisesti ja hyväksyy myös juomapakkausten palautusjärjestelmät
- Tuottajien tulee rekisteröityä tuottajarekisteriin (helpointa hoitaa liittymällä hyväksytyyn tuottajayhteisöön)
- Tuottajien ja tuottajayhteisöjen on raportoitava mm. markkinoille saatettujen tuotteiden määrät sekä keräys- ja kierrätysmäärät vuosittain
- Tuottajien tulee saavuttaa keräys-, kierrätys- ja hyödyntämistavoitteet
- Valvonnalla myös varmistetaan, että tuottajavastuun alaisille jätteille on riittävän laaja ja tiheä keräysverkko
- [Ilmiantolomake - Tuottajavastuu - ELY-keskus](#)

Tuottajavastuun laiminlyönti

- Tuottajavastuu on lakisääteinen velvollisuus
- Pirkanmaan ELY-keskus voi määrätä laiminlyöntimaksun
 - Hakemuksen tekemättä jättäminen ja raportoinnin laiminlyönti
- Laiminlyöntimaksu hakemuksen tekemättä jättämisestä on 1 % edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta (500–500 000 euroa)
- Laiminlyöntimaksu raportoinnin laiminlyönnistä on 500–10 000 euroa
- Ennen maksun määräämistä laiminlyöjää kehoitetaan kirjallisesti korjaamaan laiminlyöntinsä määräaikaan mennessä

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lainsäädäntö uudistuu – mitä seuraavaksi?

Tuottajavastuun muuttuva lainsäädäntö

EU

Akku-
asetus

SER-
direktiivin
muutos

Kriittisten
raaka-
aineiden
asetus

ELV-
asetus

PPWR -
pakkaus
asetus

Tekstiilien
tuottaja-
vastuu
(jätedirektiivin
muutos)

Lääkkeiden ja
kosmetiikan
tuottaja-
vastuu
(yhdyskunta-
jätevesi-
direktiivin
muutos)

FIN

Akkuasetuksen
kansallinen
täytäntöönpano

Kiertotalouslakihanke: Jätelaki → kiertotalouslaki

Valtioneuvoston asetusten
muutokset

Lyhyet esittelyvideot

- [Koskeeko tuottajavastuu yritystäni? \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Koskeeko_tuottajavastuu_yritystani?)
- [Miten voin hoittaa tuottajavastuuni? \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Miten_voin_hoittaa_tuottajavastuuni?)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

www.tuottajavastuu.fi

X: Tuottajavastuu

tuottajavastuu@ely-keskus.fi

milla.kolehmainen@ely-keskus.fi